

školní četba

Vítězslav Hálek

Muzikantská Liduška

Muzikantská Liduška (1861) – dílo pojednává o sociálních poměrech na vesnici, kde začínají vládnout peněžní vztahy a touha po bohatství. Příběh dívky, které rodiče bránili ve sňatku se svým milým a nutili ji do svazku s bohatým člověkem. Tím v ní vyvolali psychickou poruchu a dívka zešílela.

VÍTĚZSLAV HÁLEK – vlastním jménem Vincenc Hálek (1835-1874), byl český básník, prozaik, dramatik, literární kritik a publicista, představitel májovců. Bývá spolu s Janem Nerudou označován za zakladatele moderní české poezie.

Vítězslav Hálek

MUZIKANTSKÁ LIDUŠKA

2012

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno. Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla, a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout z portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umístování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdělení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

© *Carpe diem*, 2012

www.carpe.cz

Made in Moravia, Czech Republic, EU

ISBN 978-80-87631-23-2

OBSAH

I.	6
II.	11
III.	17
IV.	24
V.	31

I.

„Toníčku, kdo dýl?“

„Co pak, Liduško?“

„Dívejme se sobě do očí, kdo dýl?“ A Toníček se díval s Liduškou do očí, kdo dýl. Svatý bože, což to za krásné oko! Kde jest v světě ta barva, která mu se může připodobnit? A kdyby ta barva i byla na světě: kde jest to, co za tou barvou se dívá z oka? Ani modré nebe není hezčí nežli Liduščino oko. Kdež je v nebi tolik lesku, tolik dobroty, tolik nezkalené čistoty? A ta milá duše, již je vidět skrze to vše – až člověku přechází zrak, když to vše vidí pohromadě.

Toníkovi se zakalilo oko, Lidušce se vykrádala drobná slzička, jako malinké poupátko liliové, to poupátko puklo, rozvilo se – a slzička padla na růžovou tvář.

„Nemohu dýl, Liduško!“

„No nežt! Já dýl!“

A oba si padli do náručí.

Kdo by si troufal povědět, či políbení bylo sladší? Muzika hrála a Toník musil k muzikantům. Ale kterak možno hrát? Neviděť ani jedinou notu; tak se zakoukal do Liduščiných očí, že je viděl pořád před sebou, že sebe viděl ustavičně v nich – až ho přecházel zrak. Kdyby byl měl nyní zahrát, musila by to být nějaká zvláštní písnička; asi taková, že by musil každému přecházet sluch, tak jako jemu zrak, když uviděl Liduščino oko. Kamarád Toníka šťouchnul. „Toníku, u čerta, hrej!“

„Až druhou písničku; bolí mě hlava.“

„Nevídáno! Tak najednou!“

„Jen hřejte beze mne.“ Hráli bez něho.

Toník si šel pro Lidušku a pravil: „Liduško, tys mi udělala. Pojď k tanci: všude vidím tvoje oko. Kýž ti také mohu udělat!“

„Není zapotřebí, Toníčku. Co by řekl můj milý?“

„Kdo je tvůj milý, Liduško?“

„Hádej, však ho znáš.“ Toník hádal, ale naschvál na jiné. Liduška se dala do smíchu. „Podívej se ráno lépe do zrcadla, ať ho znáš.“ Toník přivinul k sobě Lidušku jako svoje srdce. Tančili, že se na ně radost

podívat. To Liduščino oko mu musilo vskutku udělat, dělaly se mu před očima mžitky a Toník, vyhlášený tanečník, nemohl se držet v kole. Brzy zarazil o stůl, že na něm sklenice zacinkaly, brzy vrazil do někoho, až odletěl, brzy zas byl v kole a pořád na jednom místě – až najednou upadl. „Haha! Toník upadl,“ křičeli a smáli se jedni. „První ohláška!“ přisvědčovali druzí. „Dej ti pánbůh štěstí, Toníčku, bude brzy svatba!“ smál se Vovorkův Jeník, když se Toník sbíral se země. „Ale to ti povídám, hochu, nepozveš-li mne za mládence, ať jsem čí jsem, nezkazím-li ti to před samými dveřmi!“

Bylo smíchu ještě více, Toník se taky smál sobě sám, Liduška se smála Toníkovi a zase se tančilo jako o závod.

Ale i Liduška se zakoukala do Toníkových očí a nemýlím-li se, neméně vroucně a opravdově, nežli Toník do jejích. Následující písničku, kterou hrál Toník s ostatními muzikanty, netančila. Sedla si do kouta, ale s Toníka nespustila oko. Všecko v ní jen hrálo, ale příčina toho byla, že hrál Toník. – Nikdy se jí ještě písnička tak nelíbila, jak tenkrát a snad Toník ani o tom nevěděl, že se jí vtiskla do duše. Ty jeho oči – kýž se možná do nich dívat tak dlouho, až se jich nasytí! A proč by to nebylo možná? myslila si Liduška. Toník bude beztoho můj, tak jako jsem já jeho – v očích jí zašlehla divoká radost, právě když se Toník s partesů podíval na ni. Někdo ji žádal o tanec, Liduška neslyšela. „Nevídáno!“ pravil hoch a šel k vedlejší. Liduška to ani neslyšela, neboť by jistě byla šla k tanci, kdyby byla uslyšela, že ji hoch žádá. Lidé si v hospodě ledacos povídali, někteří šeptem, někteří nahlas; ti, co mluvili nahlas, povídali, že je Liduška pyšná, že na ni dojde taky, že ještě všecko nepřečkala a na to nejhorší že nikdy není po čase. To mluvili nahlas někteří a ti, co šeptali, možná, že mluvili ještě hůř. Ale což na tom.

Za chvílku tančil s Liduškou Toník, po Toníkovi tančil s Liduškou jiný, a bylo řečem konec; aspoň na čas.

Za chvílku přišel k Toníkovi ten, který prve žádal Lidušku o tanec, a řekl: „Poslouchej, Toníku, ať to dá Liduška paličkou ohlásit po vsi, že nejde s každým k tanci a že si vybírá. Sic, na mou duši, jestli mi to udělá ještě jednou, ať se kouká, kdo ji přivede nazpět, když já ji vyvedu z hospody.“

„Ty z hospody? To chci vidět!“ rozkřikl se Toník a vstal.

„To se ti také snadno může stát! Neboť jestliže si ji navádíš, aby s nikým nešla do kola, to si ji dej doma za sklo, aby ti na ni moucha nesedla. Myslíš ale, že je hospoda skleněná klec, pak ti dokážu já sám, že je tomu jinak!“

Toník se necítil. Snad by byl po něm skočil, kdyby jej byli muzikanti nedrželi zpátky. „Toníčku, nechte ho!“ pravil jeden. „Tondo, sedni a nech ho!“ pravil druhý. „Nadělá fuky, jako by ho byli ukazovali po světě. Nevidáno!“

„Máte pravdu!“ umírnil se Toník. „Nestojí mi za to. Ale víte co, hoši, hrejte beze mne pro dnešek, já budu tančit.“

Muzikanti byli hned při tom, tak jako bývají vůbec při všem.

Bouře utichla a Toník tančil s Liduškou. Byl v hospodě taky „zlatý ženich.“ Tak se totiž jmenoval člověk, jenž byl půl blázna a půl starosvata. Zlatým ženichem ho jmenovali proto, že každému říkal „zlatý.“ Tak na příklad: zlatý ženichu, zlatá nevěsto, zlatá panno nevěsto, zlatá panímámo, zlatý pantáto atd. Pravili o něm, že to říká proto, že má v hlavě o kolečko víc anebo míň; jiní zase proto, že má z lidí rozum a ví, co se lidem líbí. Těžko se domakat pravdy. Ostatně neublížil nikomu a byl-li blázen, byl jeden z dobrých. Chodíval po posvíceních, po muzikách, po poutích a k lidem se blížil tím, že každému říkal „zlatý.“ Při muzikách tančil s každým a s každou. Co bláznu mu všechno prošlo a holky se s ním časem vyrážely dost a dost.

Ten, který se prve stavěl proti Toníkovi, jmenoval se Krejza. Byl ze statku a protože snad měl jmění, dovoloval si ledacos, co se i neslušelo, neboť myslel, že mu musí všechno projít. Lidé arcí o něm říkali, že mu v hlavě rozum straší; o tom on ale nevěděl, neboť to lidé říkali po straně. Zlatý ženich přišel k Toníkovi a Lidušce a žádal Lidušku o tanec.

Lidušce by ani bylo nenapadlo, aby se zdráhala, a protože šla k tanci.

Když zlatý ženich přetancoval, postavil Lidušku zas vedle Toníka a několikrát se ohnul dopředu a dozadu, jak to býval jeho zvyk, pravil: „Zlatý Toníčku, to budete mít zlatou nevěstu. Jen se jí podívejte do těch zlatých očí, jestli by člověk s ní hned nechtěl mít zlatou svatbu!“

VÍTĚZSLAV HÁLEK

MUZIKANTSKÁ LIDUŠKA

*Odpovědný redaktor Michal Huvar
K vydání připravila, graficky upravila
a sazbu provedla Jarmila Hamanová
Vydalo nakladatelství Carpe diem
jako svou 207. publikaci
v Brumovicích roku 2012*

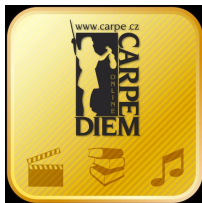
Vydání první (v Carpe diem)

www.carpe.cz

*Knihy, CD a DVD nakladatelství si můžete objednat na adrese:
Carpe diem, 691 11 Brumovice 175, Czech Republic
(tel. 737 444 221; e-mail: carpe@carpe.cz)*

*E-knihy zakoupíte na portálu:
www.eknihulka.cz*

Knihy pro iPad, doplněné dokumentárními filmy, koncertními záznamy hvězd pop music, rozhovory, autorským čtením, záznamy z archivů, speciálními fotogaleriemi a dalším bohatým multimediálním obsahem najdete v obchodě App Store v aplikaci:

ISBN 978-80-87631-23-2